

Zaproszenie / Invitation

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
Niemiecki nazistowski obóz zagłady w Sobiborze. Co wiemy? Jak pamiętamy?

International Scientific Conference
Nazi German extermination camp Sobibor. What do we know? How do we commemorate?

organizowana pod honorowym patronatem
Bogdana Zdrojewskiego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
oraz

Władysława Bartoszewskiego, Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów
do Spraw Dialogu Międzynarodowego

Organized under the honourable patronage of
Bogdan Zdrojewski, Minister of Culture and National Heritage
and
Władysław Bartoszewski, Plenipotentiary of the Chairman of the Council of Ministers
for International Dialogue

Termin / Date:
1-2 października 2013 roku / 1st-2nd of October 2013

Miejsce / Place:

Muzeum Historii Żydów Polskich	Museum of the History of Polish Jews
ul. Anielewicza 6, 00-157 Warszawa	Anielewicza Street 6, 00-157 Warsaw
tel. 22 471 03 00	tel. +48 22 471 03 00
www.jewishmuseum.org.pl	www.jewishmuseum.org.pl

Język konferencji / Language of the conference:
polski i angielski / Polish and English

Koordinacja / Coordinated by:

Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie, Dariusz Pawłoś, tel. +48 22 695 99 41, mail: dpawlos@fnpn.pl

Program

Dzień pierwszy / 1st Day

1 października 2013 r. (wtorek), godz. 10.00 / Tuesday, 1 October 2013, 10:00am

Powitanie uczestników / Welcoming of the participants

Dorota Keller-Zalewska – Zastępca Dyrektora ds. Organizacyjnych, Muzeum Historii Żydów Polskich / **Dorota Keller-Zalewska** – Deputy Director, Organization, The Museum of the History of Polish Jews

Otwarcie konferencji / Conference opening

Prof. Władysław Bartoszewski – Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do Spraw Dialogu Międzynarodowego / **Prof. Władysław Bartoszewski** – Plenipotentiary of the Chairman of the Council of Ministers for International Dialogue

10.20 – 12.20 – Sesja I. / 10:20am – 12:20am – Session 1

Zbrodnie w Sobiborze – liczby i dokumenty / Crimes in Sobibor – numbers and documents

moderator: Dariusz Pawłoś (Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie) / moderator: Dariusz Pawłoś (Foundation for Polish-German Reconciliation)

1. Czy wiemy już wszystko o eksterminacji Żydów w Generalnym Gubernatorstwie? / prof. dr hab. Andrzej Żbikowski (Żydowski Instytut Historyczny, Centrum Badań nad Zagładą Żydów PAN) / Do we know everything about the extermination of the Jews in the General Government? / Ph.D. Andrzej Żbikowski (Jewish Historical Institute, Polish Center for Holocaust Research PAN)
2. Liczba więźniów obozu zagłady w Sobiborze – najnowsze ustalenia / Robert Kuwałek (Państwowe Muzeum na Majdanku) / The number of prisoners at the extermination camp in Sobibor – the latest results / Robert Kuwałek (Majdanek State Museum)
3. Pociągi do Sobiboru / Dr Alfred Gottwaldt (Fundacja Niemieckie Muzeum Techniki Berlin) / Trains to Sobibor / Dr. Alfred Gottwaldt (German Museum of Technology Berlin)
4. Deutsche Reichsbahn i transporty kolejowe do obozów zagłady / Stephan Wirtz (Stowarzyszenia Pociąg Pamięci) / Deutsche Reichsbahn and railroad transportations to extermination camps / Stephan Wirtz (The Train of Commemoration)

Dyskusja / Discussion

12.20 – 13.00 – Przerwa na lunch / 12:20am – 1:00pm – Lunch Break

13.00 – 15.30 – Sesja II. / 1:00pm – 3:30pm – Session 2

Relacje ocalałych więźniów Sobiboru i dokumenty archiwalne / Reports of the Sobibor survivors and archival documents

moderator: Robert Kuwałek (Państwowe Muzeum na Majdanku) / moderator: Robert Kuwałek (Majdanek State Museum)

1. Świadczenia ocalałych z Sobiboru / Philip Bialowitz, były więzień obozu zagłady w Sobiborze / Testimonies of Sobibor survivors / Philip Bialowitz, former prisoner of the extermination camp in Sobibor

2. Sobiborska Oral History / Oral History of Sobibor

a) Polska / Poland

O relacjach byłych więźniów Sobiboru / Tomasz Pudełko (Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze) / About the reports of former Sobibor prisoners / Tomasz Pudełko (Museum of The Former Extermination Camp in Sobibor)

b) Holandia / The Netherlands

Długi cień Sobiboru / Maarten Eddes (Fundacja Sobibor) / The Long Shadow of Sobibor / Maarten Eddes (Stichting Sobibor)

c) Niemcy / Germany

Od „więźnia” przez „człowieka radzieckiego” do „Żyda” 1944–1946–1952. Relacje sobiborskie Aleksandra Peczerskiego / Franziska Bruder (Berlin) / From “prisoner” to “homo sovieticus”, to “Jew”. Report of Alexander Pechersky 1944–1946–1952. Franziska Bruder (Berlin)

d) Ukraina / Ukraine

Arkadii Weisspapier o powstaniu w Sobiborze: wydarzenie, świadek, pamięć. / Tetiana Pastushenko (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy) / Arkadii Weisspapier about the uprising in Sobibor: event, witness, remembrance / Tetiana Pastushenko (National Academy of Sciences of Ukraine)

e) Rosja / Russia

Historia Sobiboru i losy uczestników powstania. Wydawnictwa Centrum Naukowo-Edukacyjnego „Holokaust”, materiały muzeów i archiwów Rosji / Leonid Terushkin (Centrum Naukowo-Edukacyjne „Holokaust”) / The history of Sobibor and the fate of the insurgents. Publications of the Research and Educational Holocaust Center, documents in Russian museums and archives / Leonid Terushkin (Research and Educational Holocaust Center)

Dyskusja / Discussion

15.30 – 16.00 – Przerwa na kawę / 3:30pm – 4.00pm – Coffee Break

16.00 – 17.30 – Sesja III./ 4:00pm – 5.30pm – Session 3

Badania archeologiczne na terenie byłego obozu zagłady w Sobiborze i w Treblince / moderator: Mariusz Kacperkiewicz (Fundacja Polsko-NiemieckiePojednanie)/ Archeological researches at the area of the former extermination camp in Sobibor and Treblinka / moderator: Mariusz Kacperkiewicz (Foundation for Polish-German Reconciliation)

1. Wyniki najnowszych badań archeologicznych prowadzonych w Sobiborze. Perspektywy i potrzeby badań w przyszłości / Wojciech Mazurek (Badania Archeologiczne „Sub Terra” Chełm) / The latest results of the archeological researches carried out in Sobibor. Perspectives and demands of further researches in the future / Wojciech Mazurek (Archeological Researches “Sub Terra” Chełm)
2. Co przyniosą nowe badania archeologiczne w innych obozach – metodologiczne porównanie badań archeologicznych w obozie Westerbork i w Treblince / Dr Ivar Schute (RAAP Archeologisch Adviesbureau) / Archaeological research in other camps – a methodological comparison of the researches in camp Westerbork and Treblinka / Dr Ivar Schute (RAAP Archeologisch Adviesbureau)

Dyskusja / Discussion

17.30 – Zakończenie pierwszego dnia Konferencji / 5:30pm – Conclusion of the first day of the conference

Dzień drugi / 2nd Day

2 października 2013 r. (środa), godz. 9.30 / Wednesday, 2 October 2013, 9:30am

Powitanie uczestników / Welcoming of the participants

Dr Piotr Żuchowski – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego /
Dr. Piotr Żuchowski – State Secretary at the Ministry of Culture and National Heritage

10.00 – 12.00 – Sesja IV. / 10:00am – 12:00am – Session 4

Międzynarodowy projekt utworzenia Muzeum – Miejsca Pamięci w Sobiborze /

moderator: Jan Łazicki (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego)

International Project – New museum-memorial in Sobibor /

moderator: Jan Łazicki (Ministry of Culture and National Heritage)

1. Międzynarodowy konkurs architektoniczny na Muzeum i Miejsce Pamięci w Sobiborze. Prezentacja nagrodzonych prac / Jakub Waclawek – sędzia koreferent międzynarodowego konkursu architektonicznego / International architectural competition for the new museum-memorial in Sobibor. Presentation of the rewarded projects / Jakub Waclawek – Judge and co-expert of the international architectural competition
2. Projekt muzeum na terenie b. obozu zagłady w Sobiborze. Koncepcja programowa i główne założenia stałej wystawy historycznej / Dr Tomasz Kranz (Państwowe Muzeum na Majdanku) / Museum project at the area of the former extermination camp in Sobibor. Program conception and main guidelines for the permanent historical exposition / Dr. Tomasz Kranz (Majdanek State Museum)
3. Współpraca międzynarodowa i potrzeba jej rozszerzania w kolejnych etapach tworzenia Muzeum – Miejsca Pamięci w Sobiborze / Dariusz Pawłoś (Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie) / International cooperation and the need to expand them in further phases of the museum-memorial project in Sobibor / Dariusz Pawłoś (Foundation for Polish-German Reconciliation)

12.00 – 12.20 – Przerwa na kawę / 12:00am – 12:20am – Coffee Break

12.20 – 14.00 – Sesja V. / 12:20am – 2:00pm – Session 5

Znaczenie Miejsc Pamięci w Polsce i za granicą /

moderator: Przemysław Sypniewski (Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie) /

The importance of memorials in Poland and abroad/ moderator: Przemysław Sypniewski (Foundation for Polish-German Reconciliation)

1. Nowe formy upamiętniania ofiar obozów koncentracyjnych i zagłady / New forms of remembrance of the victims of the concentration and death camps
 - a. Miejsca Pamięci w Republice Federalnej Niemiec na przykładzie Bergen-Belsen / prof. Habbo Knoch / Memorials in Germany on the example of Bergen-Belsen / prof. Habbo Knoch

- b. Muzeum – Miejsce Pamięci w Bełżcu /Tomasz Hanejko (Muzeum – Miejsca Pamięci w Bełżcu) / Museum – Memorial in Bełzec / Tomasz Hanejko (Museum – Memorial in Bełzec)
- 2. Działalność organizacji pozarządowych w Europie na rzecz zachowania pamięci o ofiarach Sobiboru (Maarten Eddes, Stichting Sobibor – Dutch Foundation Sobibor, Steffen Hänschen, Bildungswerk Stanislaw Hantz e.V. Kassel) / NGO activities in Europe concerning the remembrance of the Sobibor victims (Maarten Eddes, Stichting Sobibor – Dutch Foundation Sobibor, Steffen Hänschen, Bildungswerk Stanislaw Hantz e.V. Kassel)
- 3. Wizyty młodzieży w Miejscach Pamięci – inicjatywa Rzecznika Praw Obywatelskich i Ministerstwa Edukacji Narodowej – koalicja na rzecz pamięci w edukacji/ Wojciech Soczewica (Biuro RPO) / Youth visits at memorials – initiative of the Spokesman for Civil Rights and the Ministry of National Education – coalition in the name of remembrance in education

Dyskusja / Discussion

14.00 / 2:00pm

Zakończenie drugiego dnia Konferencji i wspólny lunch / Conclusion of the second day of the conference and joint lunch

Organizator / Organizer:

Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie
ul. Krucza 36, 00-921 Warszawa
www.fpnp.pl

Współorganizatorzy / Co-organizers:

**STOWARZYSZENIE
ŻYDÓW KOMBATANTÓW
I POSZKODOWANYCH
W II WOJNIE ŚWIATOWEJ**

Projekt wspierany przez / The project is supported by:

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Fundacja
Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość

ZukunftsFonds
der Republik Österreich

Austriacki Fundusz Przyszłości